Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen asiantuntijalausunto hallituksen esityksiin 319/2022 ja 328/2022

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue kiittää eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokuntaa mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksiin HE 319/2022 ja HE 328/2022.

Tämä asiantuntijalausunto keskittyy asiallisesti erityisesti hallitukseen esitykseen 328/2022. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi siitä, että valtio voi korvata Lapin ja Etelä-Savon hyvinvointialueille kahden ympärivuorokautisen yhteispäivystysyksikön ylläpidosta aiheutuvia ylimääräisiä kustannuksia myöntämällä erillinen valtion korvaus.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan alkuvuonna 2023. Korvauksia koskevia säännöksiä sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2024 syntyneisiin kustannuksiin.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue pitää hallituksen esitystä Lapin ja Etelä-Savon hyvinvointialueille osoitetusta erilliskorvauksesta ongelmallisena. Hyvinvointialueuudistuksen ja hyvinvointialueiden rahoituslain lähtökohtana on, että rahoitus jakautuu alueille palvelutarpeen mukaisesti ja yhtenäisin periaattein. Nyt esitetty erilliskorvaus olisi rahoituslain toimintalogiikan vastainen ja johtaisi rahoituksen määräytymisen eriytymiseen alueiden välillä. Muun muassa hallituksen esityksen perusteluosiossa on todettu, että toteutuessaan erillisrahoitus ei edistäisi rahoitusmallin yhdenvertaisuutta.

Sinänsä esitys ei suoraan vähentäisi muiden hyvinvointialueiden rahoitusta, mutta se kuitenkin vääristäisi hyvinvointialueiden rahoituslain 10 §:n mukaisen toteutuneiden kustannusten huomioon ottamisen. Lisäksi mikäli esityksen mukainen rahoituslain ulkopuolinen avustuselementti toteutettaisiin, voisi se johtaa vastaavanlaisten avustusten myöntämiseen jatkossakin, joka osaltaan vaarantaisi koko rahoitusmallin toimivuuden. Lisäksi on oletettavaa, että vaikka erilliskorvausta ei suoraan tässä vaiheessa rahoitettaisi hyvinvointialueiden rahoitusmallin sisältä, avustukset joka tapauksessa heikentävät julkista taloutta, ja välillisesti vaikuttavat myös valtakunnalliseen rahoituksen tason määräytymiseen pitkällä aikavälillä.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue korostaa valtion rahoituksen yleiskatteisuutta, jonka perusteella valtion rahoituksen myöntämisen perusteena ei tule olla palveluiden järjestämiseen ja tuottamiseen liittyvät yksittäiset tekijät vaan rahoituslain mukaiset määräytymisperiaatteet.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen puolesta,

Ville Rajahalme, talousjohtaja

9.2.2023 Espoossa